

Zadeva C-53/20

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

3. februar 2020

Predložitveno sodišče:

Bundesgerichtshof (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

19. december 2019

Pritožnica:

Hengstenberg GmbH & Co. KG

Nasprotna stranka v pritožbenem postopku:

Spreewaldverein e.V.

Predmet postopka v glavni stvari

Označba geografskega izvora „Spreewälder Gurken“, zahtevek za spremembo specifikacije

Predmet in pravna podlaga predloga

Razlaga prava Unije, zlasti pojma „pravni interes“ v smislu člena 49(3) in (4) Uredbe (EU) št. 1151/2012; člen 267 PDEU

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali lahko v postopku za spremembo specifikacije, ki ni manjša, vsaka obstoječa ali možna ekonomska prizadetost fizične ali pravne osebe, ki ni povsem neverjetna, zadostuje za utemeljitev pravnega interesa v smislu člena 53(2), prvi pododstavek, v povezavi s členom 49(3), prvi pododstavek, in (4), drugi pododstavek, Uredbe (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o shemah kakovosti

kmetijskih proizvodov in živil, ki je potreben za vložitev ugovora zoper zahtevek ali pritožbe zoper pozitivno odločitev o zahtevku?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen:

ali je treba v postopku za spremembo specifikacije, ki ni manjša, pravni interes v smislu člena 53(2), prvi pododstavek, v povezavi s členom 49(3), prvi pododstavek, in (4), drugi pododstavek, Uredbe (EU) št. 1151/2012 priznati (samo) gospodarskim subjektom, ki proizvajajo primerljive proizvode ali živila kot gospodarski subjekti, za proizvode katerih je registrirana zaščitena geografska označba?

3. Če je odgovor na drugo vprašanje nikalen:

(a) ali je treba pri zahtevah, ki veljajo za obstoj pravnega interesa v smislu člena 49(3), prvi pododstavek, in (4), drugi pododstavek, Uredbe (EU) št. 1151/2012, razlikovati med postopkom registracije na podlagi členov od 49 do 52 Uredbe 1151/2012 in postopkom za spremembo specifikacije na podlagi člena 53 Uredbe (EU) št. 1151/2012 in

(b) ali je treba zato v postopku za spremembo specifikacije, ki ni manjša, pravni interes v smislu člena 53(2), prvi pododstavek, v povezavi s členom 49(3), prvi pododstavek, in (4), drugi pododstavek, Uredbe (EU) št. 1151/2012 priznati samo proizvajalcem, ki na zadevnem geografskem območju proizvajajo proizvode, ki so skladni s specifikacijo, ali ki v konkretnem primeru nameravajo proizvajati take proizvode, tako da „zainteresirane osebe z drugih območij“ že v izhodišču ne morejo uveljavljati pravnega interesa?

Navedene določbe prava Unije

Določbe o zaščitnih geografskih označbah v Uredbi (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil, členi 5, 49 in 53.

Navedene nacionalne določbe

Gesetz über den Schutz von Marken und sonstigen Kennzeichen (Markengesetz) (zakon o varstvu znamk in drugih razlikovalnih znakov (zakon o znamkah)), členi od 130 do 133.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

1 Označba „Spreewälder Gurken“ (kumarice iz Spreewalda) je od 19. marca 1999 kot zaščitena geografska označba za nepredelano in predelano zelenjavo vpisana v

register zaščiteneh označb porekla in zaščiteneh geografskih označb, ki ga vodi Evropska komisija.

- 2 V zahtevku za registracijo je bilo med drugim navedeno, da je predelan proizvod v več kot 70 % sestavljen iz kumaric, ki so bile v gospodarskem prostoru Spreewald pridelane v okviru kontrolirane integrirane pridelave, da so njegove sestavine – odvisno od okusa – sveža čebula, sveži koper in zelišča ter hren in da je še posebej pomembno, da je predelan v gospodarskem prostoru Spreewald, saj je tam mogoče zagotoviti tradicionalne metode konzerviranja in predelave.
- 3 Vložnik zahtevka (in nasprotna stranka v pritožbenem postopku), katerega člani so vsi proizvajalci „Spreewälder Gurken g.g.A.“, je skrbnik te zaščitene geografske označbe. 18. februarja 2012 je pri Deutsches Patent- und Markenamt (nemški urad za patente in znamke, Nemčija) vložil zahtevek za spremembo specifikacije. Sprememba se nanaša predvsem na to, da naj bi se dovolila uporaba dodatnih dodatkov in konzervansov.
- 4 Zahtevek za spremembo specifikacije je bil objavljen v biltenu Markenblatt z dne 22. avgusta 2014. Pritožnica je z vlogo z dne 16. oktobra 2014 vložila ugovor. Nemški urad za patente in znamke je s sklepom z dne 10. septembra 2015 ugotovil, da je zahtevek za spremembo skladen z Uredbo (EU) št. 1151/2012. Bundespatentgericht (zvezno patentno sodišče, Nemčija) je zavrnilo pritožbo, ki je bila vložena zoper ta sklep, in dopustilo vložitev pritožbe pri Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija).
- 5 Bundespatentgericht (zvezno patentno sodišče) je zavzelo stališče, da pritožba ni dopustna, saj ni prizadet pravni interes pritožnice. Glede tega je treba razlikovati med zahtevkom za registracijo in zahtevkom za spremembo specifikacije. Meni, da pri spremembi specifikacije zainteresirane osebe z drugih območij, ki zaščitene označbe tako in tako ne smejo uporabljati, ne morejo uveljavljati pravnega interesa. Zgolj s tem, da se trguje s proizvodi, ki so označeni z zaščiteno geografsko označbo, ni mogoče utemeljiti pravnega interesa. Domnevna izguba vrednosti zaščitene geografske označbe ali škodovanje imenu ali ugledu proizvoda zadeva le proizvajalce s sedežem na območju geografskega izvora. Sicer je bila pritožba tudi neutemeljena, saj na podlagi veljavne specifikacije ni bilo mogoče sklepati o splošni prepovedi dodatkov. Tudi če bi zahtevek za spremembo vključeval „bistvene spremembe“ v smislu člena 53(2), tretji pododstavek, Uredbe (EU) št. 1151/2012, bi bile te v celoti objektivno upravičene.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 6 Za zahtevano spremembo specifikacije od svojega začetka veljavnosti velja Uredba (EU) št. 1151/2012 v povezavi z nacionalnimi izvedbenimi določbami iz zakona o znamkah.
- 7 V skladu s členom 49(3), prvi pododstavek, Uredbe (EU) št. 1151/2012 država članica v okviru pregleda sproži nacionalni postopek ugovora, s katerim zagotovi

ustrezno objavo zahtevka za registracijo zaščiteneh označb porekla in zaščiteneh geografskih označb in določi razumni rok, v katerem lahko katerakoli fizična ali pravna oseba s pravnim interesom in sedežem ali prebivališčem na njenem ozemlju vloži ugovor zoper zahtevke. Za zahtevke za spremembe specifikacije, ki niso manjše, se v skladu s členom 53(2), prvi pododstavek, Uredbe (EU) št. 1151/2012 prav tako uporablja postopek iz člena 49 te uredbe. Če so predlagane spremembe manjše, se v državi članici in na ravni Unije izvede poenostavljeni postopek; postopek ugovora se ne izvede.

- 8 V zvezi s pritožbenim postopkom je treba izhajati iz tega, da gre pri zahtevani spremembi specifikacije proizvoda za spremembe, ki niso manjše. Nemški urad za patente in znamke je v skladu z upoštevnimi določbami zakona o znamkah v povezavi s členom 9(2), prvi stavek, Uredbe (ES) št. 510/2006, ki je veljala ob vložitvi zahtevka, začel postopek, ki se uporablja za spremembe, ki niso manjše.
- 9 V skladu z zakonom o znamkah, s katerim se prenašajo upoštevne določbe prava Unije, lahko vsaka oseba s pravnim interesom in sedežem ali prebivališčem na ozemlju Zvezne republike Nemčije v roku dveh mesecev od objave pri nemškem uradu za patente in znamke vloži ugovor zoper zahtevke za registracijo zaščitene geografske označbe. To ustrezno velja za zahtevke za spremembe specifikacije, ki niso manjše. Če nemški urad za patente in znamke s sklepom ugotovi, da zahtevke za spremembo specifikacije izpolnjuje zahteve Uredbe (EU) št. 1151/2012 in aktov, ki so bili sprejeti za njeno izvajanje, lahko pritožbo zoper to odločbo vložijo osebe, ki so v roku vložile ugovor zoper zahtevke ali katerih pravni interes je prizadet zaradi ugoditvenega sklepa, ki se nanaša na spremenjene podatke. Ta pogoja sta izpolnjena. Pritožnica je v roku vložila ugovor.
- 10 Vendar je Bundespatentgericht (zvezno patentno sodišče) pravilno zavzelo stališče, da mora pritožnica poleg tega dokazati, da je njen pravni interes zaradi sklepa, s katerim je patentni urad ugodil zahtevku za spremembo specifikacije, prizadet. To izhaja iz člena 49(4), drugi pododstavek, Uredbe (EU) št. 1151/2012.
- 11 Na vprašanje, kaj pomeni „pravni interes“, ki omogoča sodni nadzor, na katero morajo na podlagi tega odgovoriti nacionalni organi, v določbah prava Unije ni mogoče najti jasnega odgovora in ga mora pojasniti Sodišče Evropske unije.
- 12 Iz sodne prakse Sodišča Evropske unije in skupnih ustavnih tradicij ter členov 6 in 13 EKČP je razvidno, da mora biti sodni nadzor načeloma mogoč (glej sodbi Sodišča EU z dne 3. decembra 1992, Oleificio Borelli/Komisija, C-97/91, EU:C:1992:491, točka 14, in z dne 6. decembra 2001, Carl Kühne in drugi, C-269/99, EU:C:2001:659, točka 57, ter sklep z dne 30. januarja 2002, La Conqueste/Komisija, C-151/01 P, EU:C:2002:62, točka 46, in sodbo z dne 2. julija 2009, Bavaria in Bavaria Italia, C-343/07, EU:C:2009:415, točka 57). V skladu z navedenimi odločbami je treba sodni nadzor načeloma omogočiti tudi v zvezi z dejanjem, kot je zahtevke za spremembo specifikacije, ki je potreben korak v postopku za sprejetje ukrepa Unije. Nacionalna sodišča, ki odločajo o zakonitosti zahtevka za registracijo zaščitene geografske označbe ali – kot v

obravnavanem primeru – za spremembo specifikacije, morajo pri tem upoštevati enake pogoje nadzora, kot so pogoji, določeni za vsak končni akt, ki ga sprejme isti nacionalni organ in s katerim se lahko poseže v pravice, ki jih imajo tretje osebe na podlagi prava Unije. Zato je treba tožbo, vloženo v ta namen, šteti za dopustno, čeprav Poslovnik za tak primer tega ne določa (glej sodbi *Oleificio Borelli/Komisija*, točka 13, in *Carl Kühne in drugi*, točka 58, ter sklep *La Conqueste/Komisija*, točka 47).

- 13 Predložitveno sodišče meni, da to ne pomeni, da bi morala biti na podlagi člena 49(4), drugi pododstavek, Uredbe (EU) št. 1151/2012 omogočena *actio popularis*. Vendar lahko v skladu s členom 12(1) Uredbe (EU) št. 1151/2012 zaščiteno geografsko označbo uporablja vsak gospodarski subjekt, ki trži proizvod, ki je v skladu z ustrezno specifikacijo. Na podlagi tega se postavlja vprašanje, ali lahko v postopku za spremembo specifikacije, ki ni manjša, vsaka obstoječa ali možna ekonomska prizadetost fizične ali pravne osebe, ki ni povsem neverjetna, zadostuje za utemeljitev pravnega interesa v smislu člena 49(3), prvi pododstavek, in (4), drugi pododstavek, Uredbe (EU) št. 1151/2012, ki je potreben za vložitev ugovora zoper zadevni zahtevek ali pritožbe zoper pozitivno odločitev o tem zahtevku (prvo vprašanje za predhodno odločanje).
- 14 Predložitveno sodišče meni, da je argument proti takemu širokemu razumevanju pravnega interesa, da se z zahtevo po „pravnem“ interesu na podlagi takega razumevanja nazadnje ne bi doseglo njenega namena, ker pravica do vložitve ugovora ali pritožbe ne bi bila dovolj omejena.
- 15 Omejitev pravice do vložitve ugovora ali pritožbe z zahtevo po pravnem interesu, ki je namen člena 49(3), prvi pododstavek, in (4), drugi pododstavek, Uredbe (EU) št. 1151/2012, bi bilo mogoče upoštevati tako, da bi se tak pravni interes priznal (samo) gospodarskim subjektom, ki proizvajajo primerljive proizvode ali živila kot gospodarski subjekti, za proizvode katerih je registrirana zaščitena geografska označba (drugo vprašanje za predhodno odločanje). To skupino gospodarskih subjektov s pravnim interesom bi bilo mogoče opredeliti na podlagi konkretnega konkurenčnega razmerja, ki je upoštevno v pravu nelojalne konkurence. V skladu s tem bi bilo treba za odločilni dejavnik šteti, ali so vložniki ugovorov in proizvajalci z zadevnega geografskega območja konkurenti, ki poskušajo istemu krogu končnih potrošnikov prodati podobno blago ali storitve in lahko zato konkurenčno ravnanje enih slabo vpliva na druge oziroma ovira ali moti njihovo prodajo.
- 16 Taka razlaga je skladna z varstvom poštene konkurence. Cilj Uredbe (EU) št. 1151/2012 je v skladu z njenim členom 1(1)(a) sicer zagotoviti pošteno konkurenco za kmete in proizvajalce kmetijskih proizvodov in živil z značilnostmi in lastnostmi dodane vrednosti. Vendar ta (upravičena) podpora neke skupine kmetov in proizvajalcev ne sme povzročiti neupravičene konkurenčne prednosti te skupine v primerjavi s kmeti in proizvajalci, ki vanjo ne spadajo. Tem konkurentom je treba zaradi varstva poštene konkurence omogočiti, da začnejo upravni ali sodni postopek, če obstaja tveganje, da proizvodi, ki so lahko označeni

z zaščiteno geografsko označbo, ne vsebujejo več tega, kar v skladu s specifikacijo proizvoda obljublja potrošnicam in potrošnikom.

- 17 Pritožnica je sklepčno navedla, da se proizvodi, označeni z zaščiteno geografsko označbo „Spreewälder Gurken“, zaradi spremembe specifikacije proizvoda, ki jo zahteva vložnik zahtevka, v nasprotju s povezavo z geografskim območjem, ki utemeljuje zaščito in je opisana v specifikaciji proizvoda, ne bi več predelovali po „tradicionalnih metodah konzerviranja in predelave“, kar bi imelo ekonomske posledice za pritožnico. Če bi se izkazalo, da je ta ugovor utemeljen – kar pa v okviru pravice do vložitve pritožbe ni bistveno – bi imeli proizvajalci s sedežem ali prebivališčem na zadevnem geografskem območju zaradi tega konkurenčno prednost. V nasprotju s konkurenčno prednostjo, ki jim je zagotovljena z Uredbo (EU) št. 1151/2012 in ki temelji na posebnih lastnostih teh proizvodov, taka konkurenčna prednost ne bi bila upravičena. Na podlagi take spremembe specifikacije bi lahko proizvajalci z zadevnega geografskega območja svoje kumarice označili z označbo „Spreewälder Gurken“, ki pospešuje prodajo, in se pri tem sklicevali na tradicionalne metode konzerviranja in predelave, ki upravičujejo to označbo, čeprav uporabljene metode ne bi bile (več) tradicionalne.
- 18 To, da se z zaščiteno geografsko označbo priznava varstvo samo nekaterim upravičencem, ne pomeni, da ga tisti, ki do njega niso upravičeni, ne morejo izpodbijati. Podobno lahko tako vsak vloži tožbo za razveljavitev znamke; za to niti ni potreben pravni interes. Poleg tega geografska označba proizvajalcem ne daje samo pravic, ampak jim nalaga tudi obveznost izpolnjevanja zahtev iz specifikacije. Namen te obveznosti je vsekakor tudi zagotoviti pošteno konkurenco, konkurenti, ki ne proizvajajo kmetijskih proizvodov ali živil na zadevnem geografskem območju, pa morajo imeti možnost zahtevati njeno izpolnitev.
- 19 Zadnja možnost je, da se razlikuje med zahtevami, ki morajo biti za obstoj pravnega interesa izpolnjene v postopku registracije na eni in postopku za spremembo specifikacije na drugi strani, in se v primeru zahtevka za spremembo pravnega interesa prizna samo proizvajalcem, ki na zadevnem geografskem območju proizvajajo proizvode, ki so skladni s specifikacijo, ali ki v konkretnem primeru nameravajo proizvajati take proizvode (tretje vprašanje za predhodno odločanje).
- 20 Bundespatentgericht (zvezno patentno sodišče) je upoštevalo tako razlikovanje med postopkom registracije in postopkom za spremembo in zavzelo stališče, da je treba v postopku registracije zaradi njegovih daljnosežnih učinkov pravni interes razlagati široko. V postopku za spremembo specifikacije pa naj zainteresirane osebe z drugih območij že v izhodišču ne bi mogle uveljavljati pravnega interesa, ker naj ne bi mogle uporabljati zaščitene geografske označbe.
- 21 Temu razlikovanju verjetno nasprotuje že jasno besedilo uredbe. V členu 53(2), prvi pododstavek, Uredbe (EU) št. 1151/2012 je v zvezi s postopkom za spremembo specifikacije proizvoda, ki niso manjše, sklicevanje na določbe za postopek registracije iz členov od 49 do 52 Uredbe (EU) št. 1151/2012, ne da bi

bila vključena drugačna opredelitev pojma „pravni interes“, kadar gre za postopek za spremembo. Poleg tega bi pri takem razlikovanju obstajala možnost (zlorabe prava), da bi se geografsko označbo najprej registriralo z drago ali strogo specifikacijo proizvoda, da bi se jo pozneje „omehčalo“ v postopku za spremembo, v katerem zainteresirane osebe z drugih območij ne bi več mogle vložiti ugovora. Tudi to je – čeprav se tak zahtev v postopkih pred nacionalnim patentnim uradom in Komisijo dvakrat uradno pregleda – argument proti temu, da je treba v postopku za spremembo pojem „pravni interes“ razlagati drugače kot v postopku registracije.

- 22 Prav tako ni razvidno, zakaj naj bi se pri zahtevkih za spremembo pravni interes in s tem možnost vložitve ugovora ali pritožbe priznala samo proizvajalcem z zadevnih območij. Zlasti v tem okviru ni prepričljiva primerjava s pravom o znamkah, na katero se sklicuje vložnica zahtevka. Za zaščitene geografske označbe sicer velja varstvo znamk (glej sodbe Sodišča EU z dne 10. novembra 1992, *Exportur*, C-3/91, EU:C:1992:420, točki 37 in 38; z dne 20. maja 2003, *Ravil*, C-469/00, EU:C:2003:295, točka 49, in z dne 20. maja 2003, *Consorzio del Prosciutto di Parma und Salumificio S. Rita*, C-108/01, EU:C:2003:296, točka 64). Za razliko od pravic iz znamk, pri katerih pridobitelj licence ali preprodajalec praviloma ne moreta vplivati na kakovost proizvodov, ki se prodajajo pod zadevno znamko, pa zaščita geografskih označb temelji na povezavi proizvoda z geografskim območjem (glej člen 5(2) Uredbe [EU] št. 1151/2012), ki je opredeljena in zapisana v specifikaciji proizvoda. V njej so navedene bistvene lastnosti proizvoda, ki je označen z zaščiteno geografsko označbo. Zato se z registracijo zaščitene geografske označbe ne priznavajo samo pravice, ampak nalaga tudi obveznost spoštovanja nekaterih zahtev, predvsem zahtev iz specifikacije proizvoda. Od gospodarskih subjektov, katerih proizvodi se proizvajajo na zadevnem geografskem območju ter so označeni in se oglašujejo z zaščiteno geografsko označbo, mora biti mogoče zahtevati, da spoštujejo navedbe iz specifikacije proizvoda (v zvezi s tem glej tudi uvodno izjavo 47 Uredbe [EU] št. 1151/2012). To pa pomeni, da je treba ukrepanje proti spremembi specifikacije proizvoda, pri kateri obstaja tveganje, da kakovosti ali ugleda proizvoda v nasprotju s členom 5(2) Uredbe (EU) št. 1151/2012 ne bo več mogoče pripisati geografskemu poreklu, omogočiti tudi „zainteresiranim osebam z drugih območij“.